

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (population and sample)

ประชากรที่จะศึกษานี้เป็นพนักงานส่วนตำบล ที่เป็นข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ หอมวดเงินเดือนที่ต้องจ่ายจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจังหวัดลำปางมีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 64 แห่งใน 13 อำเภอ

1.1 ประชากร (population)

พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง จำนวน 746 คน
(ที่มา: สถิติของสำนักท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ณ เดือนพฤศจิกายน 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (sample size)

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (กิ่งพร ทองใบ 2544 : 14) ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.95 (ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05) สูตรที่ใช้คือ

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

$e =$ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1+746(0.05)^2} \\ &= 260.38 \\ \text{คิดเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= 260 \text{ คน} \end{aligned}$$

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (sampling method)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างของพนักงานส่วนตำบลในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้วิธีการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Quota Random Sampling) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่างแต่ละ อบต.} = \frac{\text{พนักงานส่วนตำบลในแต่ละอบต.} \times \text{กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย}}{\text{พนักงานอบต. ในจังหวัดลพบุรี}}$$

ตัวอย่างการหากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นธงชัย

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่างของพนักงาน อบต.ต้นธงชัย} &= \frac{19 \times 260}{746} \\ &= 6.622 \end{aligned}$$

$$\text{กลุ่มตัวอย่างของพนักงาน อบต.ต้นธงชัย} = 7 \text{ คน}$$

หลังจากคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้วิธีการหาแบบสัดส่วน (Quota Random Sampling) แล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ครบจำนวนตามที่ได้คำนวณสัดส่วน (Quota Random Sampling) ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ให้ครบทั้งหมด 64 แห่ง

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง

ลำดับ	รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ต้นธงชัย	เมืองลำปาง	19	7
2	บ้านเอื้อม		18	6
3	พิชัย		19	7
4	บ้านเสด็จ		17	5
5	ทุ่งฝาย		16	5
6	บ้านคำ		14	5
7	บ้านเป่า		11	4
8	บ้านแดง		14	4
9	บ่อแฮ้ว		16	4
10	นิคมพัฒนา		12	4
11	บุญนาคนพัฒนา		13	4
12	นาแสง	เกาะคา	13	4
13	วังพร้าว		10	3
14	ใหม่พัฒนา		12	4
15	แม่ปะ	เถิน	14	5
16	แม่ถอด		11	4
17	แม่วะ		11	4
18	นาโป่ง		11	4
19	วังแก้ว		8	3
20	วังเหนือ	วังเหนือ	7	2
21	วังทรายคำ		13	4
22	วังใต้		12	4
23	วังซ้าย		7	2
24	วังทอง		3	1
25	ทุ่งฮั่ว		8	3
26	ร่องเคาะ		7	2

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
27	สมัย		17	6
28	นาขาง	สบปราบ	13	4
29	แม่กัวะ		8	3
30	สบปราบ		9	3
31	บ้านดง		20	7
32	นาตัก	แม่เมาะ	9	3
33	สบป่าด		7	2
34	จางเหนือ		11	3
35	แม่พริก	แม่พริก	13	4
36	บ้านโป่ง		14	5
37	บ้านหวด		10	3
38	บ้านแหง		12	4
39	ปงเตา	งาว	12	4
40	บ้านร้อง		12	4
41	นาแก		7	3
42	บ้านฮ้อน		10	4
43	แม่ตึบ		9	3
44	นาครัว		15	5
45	บ้านกิ้ว		11	4
46	หัวเสือ		13	5
47	วังเงิน	แม่ทะ	10	4
48	คอนไฟ		11	4
49	บ้านบอม		7	2
50	วอแก้ว		5	2
51	เวียงตาล	ห้างฉัตร	12	4
52	แม่สัน		11	4
53	หนองหล่ม		13	4

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
54	เมืองมาย		12	4
55	แจ้ห่ม		13	4
56	วิเชตนคร	แจ้ห่ม	15	5
57	แม่สุก		11	4
58	ปงคอน		6	2
59	เสริมกลาง	เสริมงาม	10	4
60	เสริมขวา		9	3
61	บ้านขอ		15	5
62	ทุ่งกว้าว	เมืองปาน	16	5
63	แจ้ซ้อน		7	2
64	หัวเมือง		10	4
รวม			746	260

ที่มา : สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดลำปาง, พฤศจิกายน 2553

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาตำรา บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดประเด็นในกรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยในแบบสอบถามนี้มี 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะประชากรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาที่รับราชการ ระดับเงินเดือนและภูมิภาค โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการจูงใจในการปฏิบัติงาน มีจำนวน 58 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 11 ด้าน ดังนี้

1. ความพึงพอใจในหน้าที่ 5 ข้อ
2. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา 5 ข้อ
3. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 6 ข้อ
4. โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ 5 ข้อ
5. ความมั่นคงในการทำงาน 4 ข้อ
6. รายได้และสวัสดิการ 6 ข้อ
7. การรับรู้ต่อความสำเร็จในงานที่รับผิดชอบ 6 ข้อ
8. สภาพแวดล้อมในการทำงาน 6 ข้อ
9. การได้รับการอบรมและพัฒนา 5 ข้อ
10. นโยบายและการบริหารงาน 5 ข้อ
11. การปกครองและการบังคับบัญชา 4 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 30 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม 5 ข้อ
2. หลักคุณธรรม 5 ข้อ
3. หลักความโปร่งใส 5 ข้อ
4. หลักการมีส่วนร่วม 5 ข้อ
5. หลักความรับผิดชอบ 5 ข้อ
6. หลักความคุ้มค่า 5 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับการบริหารเชิงยุทธศาสตร์จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 5 ข้อ
2. การกำหนดกลยุทธ์ 5 ข้อ
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ 5 ข้อ

4. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ 5 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล เกี่ยวกับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร 5 ข้อ
2. ผลผลิตและผลลัพธ์ 5 ข้อ
3. ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (KPI) 5 ข้อ
4. การวัดผลการปฏิบัติงานและรายงานผลการปฏิบัติงาน 5 ข้อ

ตอนที่ 6 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำปางเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 7 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 การตรวจสอบเที่ยงความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยเสนอให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ดูรายนามในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและสามารถวัดได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2.3.2 การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำพูน ที่เป็นนักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ศูนย์ลำพูน โดยทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553

2) ผลที่ได้นำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

- (1) ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานพนักงานส่วนตำบล มีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.935
- (2) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.938
- (3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.914
- (4) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.925
- (5) ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลมีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.927

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง

3.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง จำนวน 64 แห่ง

3.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและรวบรวมเก็บแบบสอบถามกลับคืนโดยใช้เวลา 8 สัปดาห์ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 โดยแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานส่วนตำบล จำนวนทั้งสิ้น 260 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 260 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1 *สถิติพรรณนา* ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้ในการอธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4.1.2 *สถิติการวิเคราะห์* สถิติที่ใช้ ได้แก่

1) ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดลำปาง

2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง

(1) ปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง

(2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง

(3) การบริหารงานเชิงกลยุทธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง

(4) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง

4.1.3 การแปลค่าความหมายของคะแนน ในการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ใช้วิธีการวัดแบบลิเคิร์ต Likert Scales (อ้างถึงกัญญา ลินทรต้นศิริกุล, 2544: 75-76) ซึ่งในคำถามแต่ละข้อจะให้เลือกคำตอบ 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ซึ่งจะให้เกณฑ์ดังนี้

- 1 หมายถึง น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง น้อย
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 4 หมายถึง มาก
- 5 หมายถึง มากที่สุด

เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ใช้เกณฑ์การแบ่งความกว้างของระดับคะแนนในแต่ละระดับคำนวณได้ดังนี้ (ประคอง วรรณสุด 2542: 108)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของระดับคะแนนในแต่ละระดับ} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับที่แบ่ง}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

จากการคำนวณหาค่าเฉลี่ยสามารถแบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานและระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนน	มีระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนน	มีระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.62 – 3.40 คะแนน	มีระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนน	มีระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนน	มีระดับน้อยที่สุด

4.1.4 การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (ประพนธ์ เจริญกุล, 2546 : 258)

ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	การแปลความหมาย
1.00	สัมพันธ์อย่างสมบูรณ์
0.80 – 0.99	สัมพันธ์สูงมาก
0.60 – 0.79	สัมพันธ์สูง
0.40 – 0.59	สัมพันธ์ปานกลาง
0.20 – 0.39	สัมพันธ์ต่ำ
0.10 – 0.19	สัมพันธ์ต่ำมาก
0.00 – 0.09	ไม่มีนัยสำคัญ

4.2 การนำเสนอข้อมูล

4.2.1 ผู้วิจัยใช้ตารางแจกแจงความถี่ในการนำเสนอโดยระบุค่าข้อมูลเป็นร้อยละ เพื่อพรรณนาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและ ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนกับบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารเชิงกลยุทธ์และการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง ใช้ตารางแจกแจงความถี่และข้อมูลเป็นร้อยละ เพื่อพรรณนาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง